

Megújult a Vidia Market

Még a nyáron, a Szegedi Ipari Vásár megnyitása előtt néhány héttel zárt be a Marx téren a Vidia Market. A széles áruskálájú üzletet pénteken délelőtt ismét megnyitották. A korábbinál lényegesen jobb körülmények között tudják fogadni a vásárlókat. Közel kétfélmillió forintot költött a kereskedőház az álmennyezet elkészítésére, a csinosítására. A polcokon és a raktárakban az árukészlet értéke 12 millió forint

Új típusú földrajzi esték

Tagadhatatlan, az igényes földrajzi jellegű ismeretterjesztésnek igen nemes hagyományai vannak Szegeden. Most a TIT megyei földtudományi szakosztálya a Juhász Gyula Művelődési Központtal közösen arra vállalkozik, hogy új típusú földrajzi előadás-sorozatokat gazdagítsa, fejlessze tovább az eddigi tradíciókat.

A Juhász Gyula Művelődési Központban kéthetenként megrendezendő, összesen 12 előadásból álló sorozat első darabjaként október 17-én, hétfőn este fél 7-től Jakucs László mutatja be azokat a főleg amerikai műholdas úrfelvételeket, amelyek a Földnek nagyméretű idegen kozmikus tömegekkel történt, korábbi összeütközéseinek katasztrófáit bizonyítják. Az előadás-sorozatra bérletek a helyszínen, illetve a TIT Kárász utcai székházában vásárolhatók.

Október 22.: szakszervezeti küldöttértekezlet

Javaslatok a munka megújítására

Az ez évi pártértekezlet megbízást adott a megtett út kritikai elemzésére, megerősítette az 1987. júliusi határozat stabilizációs, kibontakozási programját és megjelölte a politikai intézményrendszer továbbfejlesztésének irányait. A szakszervezeti mozgalom alakítója és részese kíván lenni az új modell körvonalazásának. Az alapkérdésekkel párhuzamosan meg kell fogalmaznunk a mai igényeknek megfelelő, de a feltételekkel is számoló szakszervezeti mozgalom helyét, szerepét, funkcióit és feladatait.

tan követeljük az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elv érvényesülését.

Térségünkben a társadalombitósítási kiadások is az országosnál szerényebb mértékben emelkedtek. Ugyanez mondható el a nyugdíjakról is. Szorgalmazzuk a területi különbségek figyelembe vételét a kivételes nyugellátásnál és a segélykeret megállapításánál. A munkahelyi szociális ellátás az oktatási és az egészségügyi ágazatban kedvezőtlenebb, mert a hiányos költségvetés miatt az anyagi feltételeket nem teremtették meg.

Aggasztó a fiatalok és az idősek helyzete. Gondjait az eddiginél differenciáltabban kell megközelíteni. A szociálpolitika teljes rendszerének újragondolására van szükség. Cél a létbiztonság megőrzése, a társadalmi hátrányok mérséklése, az esélyegyenlőség javítása. És mindehhez elengedhetetlen az önálló szakszervezeti koncepció kidolgozása.

III. Együttműködés

Elve jogkörünkkel, évente véleményeztük a tanácsi költségvetések alakulását, ellenőriztük az intézkedések hatását, állásfoglalásainkkal elősegítettük a helyzet differenciáltabb feltárását. Sajnos a lakásépítés, -fenntartás és -gazdálkodás feszültségei tovább növekedtek. Lakásreformra volna szükség. Szeretnénk, ha az állami vezetés az állampolgárok szemszögéből vizsgálná a lakáskérdést. Tiltakozunk az ellen, hogy a lakásreform egyszerű teherátcsoportosítás legyen!

Az oktatási intézmények fenntartása és működtetése komoly gondot jelent. Véleményünk szerint a közép-fokú iskoláztatás minimális feltételeinek biztosítása nem elégséges. Meg kell vizsgálni, hogy belső átcsoportosítással miként teremthető meg az optimális működés.

Az egészségügy súlyos gondjai ellentétben állnak az egészségmegőrzési program követelményeivel. Intézkedni kell helyben és központi szinten is a feltételek javítása érdekében.

A területpolitikai munkában új irányok megjelölése szükséges. A területi érdekek képviselése erőteljesebben jelenjen meg az állami döntéseknél

IV. Oktatás, tudományos és kulturális élet

A pedagógusok közérzetének romlása társadalompolitikai szempontból rendkívül káros következményekkel jár! Hasonlóan súlyos a helyzet a tudományos intézetekben, ahol a támogatások csökkenése a kutatómunka folytatását kérdőjelezi meg.

Fordulást szükséges a kultúra társadalmi szerepének megítélésében. Elodázhatatlan az oktatási, tudományos, művelődési terület anyagi helyzetének radikális rendezése. A szakszervezeteknek önálló koncepcióval kell rendelkezniük az oktatás, a tudomány és a kultúra kérdéseiben.

V. Feladatok

Megítélésünk szerint azt az alapelvet kell megerősítenünk, amely az alapszervezetek és a tagság meghatározó szerepét hangsúlyozza. Ki kell dolgozni a tagsági viták új, gyors, egyszerű módozatait. Olyan választási rendszerre van szükség, amely lehetővé teszi a tisztviselők, a testületi tagok közvetlen választását, delegálását és visszahívását. A tagság döntse el, mely szervezeti forma felel meg legjobban az érdekeinek.

A szakszervezeti munka politikai és jogi garanciáit is meg kell teremteni. A szakszervezetek a kormánnyal egyenrangú partnerként hozzanak döntéseket. Rögzíteni kell a szakszervezetek jogállását, alkotmányos jogait és köteleseit. A dolgozók élet- és munkakörülményeit befolyásoló valamennyi döntésnél jelen akarnak lenni a szakszervezetek.

Kiemelt helyen szerepel a szociálpolitika, a munkanélküliek érdekvédelme, az alapszervezetek szakmai segítése, a tagsági igények felmérése, a területi hátrányok mérséklése. Az új szervezeti rendszerben lehetőség nyílik az alapszervezetek szövetkezésére, az érdekképviselet erősítésére. Feladataink meghatározásánál a területi szervek teendői alapul szolgálhatnak. Működésünk személyi és tárgyi feltételeinek javítása ennek elengedhetetlen feltétele.

Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsa

Mennyi a „mellékes” ára?

Mit nekünk a bős-nagymarosi környezetvédelmi probléma, mikor a falut lassan előnti a szennyvíz — fakadt ki minapi beszélgetésünk egy községi vezető. — Épül a sok összkomfortos ház, és vele a portákra a víznyelő gödör, amiben szennyvizet „tárolunk”, az ivóvizet is adó kutaktól pár méternyire. Hatósági jóváhagyással, ki-ki saját kedve, kényelme szerint szennyezheti a környezetét. Mert a hatóságnak legfeljebb szemhunyasra telik, szennyvízelvezető csatorna megépítésére nem. Nem olyan időköt élünk, amikor elég pénz jutna az infrastruktúra fejlesztésére, csatornázásra, útépitésre, a kereskedelmi, egészségügyi, szociális hálózatokra.

Mi tagadás, tényleg nem olyan időköt élünk. Egyelőre a gazdasági szerkezetváltás vinné, a pénzünket. Am feltehető — és felteendő — a kérdés; lehetséges-e az a bizonyos szerkezetváltás szociálpolitikai szempontok figyelembe vétele, hosszabb távra néző gondolkodás — és gondoskodás — nélkül. A kérdésre a választ a nálunk fejlettebb országokban már megadták, s példájuk bizonyítja, hogy nem lehetséges! Életképes gazdaság, magasabb életszínvonal nincs fejlett infrastruktúra, azaz, ahogy nálunk nevezzük, „járulékos beruházások” — úgy mint út-, víz-, csatorna-, telefon-, közlekedés- és szállítás-, áruellátás-, egészségügyi-szociális hálózat, s egyéb — nélkül.

Nálunk viszont mindez egyelőre, sajnos, igazából „járulékos”. Sőt majdhogynem „mellékes” — s éppen ezért háttérbe szoruló. Nemesak nem elég fejlett, de bizonyos területeken egyenesen pazarló. Mert a népgazdasági szinten „megspórolt” infrastruktúrális beruházások (vagyis, azok hiánya) az üzemek, vállalatok, szövetkezetek költségeit növelik. Szinte mindenki hallotta már a példát, hogy a hírközlés fejletlensége, az információ lassúsága évente mintegy 80 milliárd forinttal csökkenti gazdaságunk jövedelmét. Azaz, az évi veszteség hússzorosa annak a pénzösszegnek, amit az elmúlt időszakban a posta évente a távközlés fejlesztésére fordított. Kevésbé közismert, de számítások igazolják, hogy évi 27-30 milliárd forint népgazdasági veszteséget „termel” elhanyagolt úthálózatunk, az utak és a vasút, a hidak jelen állapota, az elavult járműpark, a környezetszennyezés.

S ha számba vennénk mindazt a sok párhuzamos kapacitást, ami abból adódik, hogy vállalkozói szolgáltatások hiányában, a vállalatok, gazdaságok „önkiszolgáló módon” igyekeznek igényeiket kielégíteni, például a fuvarozás, a javítás, a karbantartás, a távközlés, a számítástechnika területén — sok-sok milliárdos veszteségeket jegyezhetnénk. Mert a sok, egymással párhuzamos, „cégre önállósult”, azaz elszigetelt, s nagyrészt teljes kapacitásával kihasználatlan szolgáltatás népgazdasági szempontból nézve már-már pazarlónak tűnően drága.

Sőt sokhelyütt valóban pazarlás is. Például az olyan teherszállító járművek, amik saját termék, saját fuvar hiányában állnak; az olyan ipari vízművek, amelyek kapacitásuk szerint még a közeli falut is elláthatnák vezetékes ivóvízzel, de csak saját üzemüknek adnak vizet; az olyan

számítógépek, amelyek több cég adatbázisával is könnyedén elboldogulnának, de csak egy „gazdának” dolgoznak. S vajon nem minősíthető-e pazarlónak az olyan „infrastrukturális beruházás”, mint például a közlekedés, Sándorfalva határában, a homokbányához vezető, pár hónappal ezelőtt megépített, „portalanított” út, ami (nyilván, oneros pénz niányában) nem kapott megfelelő legfelső borítórészt, s a rajta járó soktonnás teherautók az apróra darált „kőburkolatot” pár-hét alatt porrá változtatták — befedve vele az út menti erdő és kiskertek minden növényzetét (gondolom, csupa környezetvédelmi szempontból) — s lett, mi volt: kátyús dűlő...?

Az „onerós” megoldásokban vajon mennyi az elfekvő eszközészletnek számítható nemzeti vagyon? S mennyivel növelik, vajh, a vállalatok, szövetkezetek önköltségét, és abból a termékeiket vásárlókra áthárított forintokat? Ki fizeti igazán az árát országunk felemás infrastruktúrájának? S valóban nem ideje ez a mostani annak, hogy a termékszerkezet-váltáshoz kapcsolódjék a szolgáltatások szerveződésének felülvizsgálata, ésszerűsítése, együttműködések szervezése?

Nem hinném. A gazdaság átalakítása, fejlesztése ugyanis nélkülözhetetlen. S amit most e téren elmulasztunk, az később hatványozott problémaként üthet vissza. Pedig lehet, hogy egy kis megtani odafigyeléssel, befektetéssel elejét vehetnénk a majdani gondoknak. Ha figyel-nénk látszólag „bagatell” dolgokra is. Például arra, hogy Mihályteleken kéri: a személerakóhelyet telepítsék ki a belterületről, a bölcsőde, az egészségügyi intézmények szomszédságából. Vállalják érte a saját kukavásárlást, a szemétszállítás költségeit. Ha úgy tetszik a fogalmazás, mondhatjuk úgy is, hogy fejlettebb infrastruktúrát szeretnénk, ha a tanács is úgy akarná. Felajánlanak, vállalnak valamit, valamiért.

Erre kellene a jövőben jobban odafigyelni. Mert a pénzalapok mellett ez lehet az infrastruktúrális fejlesztések egyik forrása. Az egyik leginkább elmaradt területen, a kommunális szolgáltatásokban. Amikre egyre nagyobb az igény, nemesak a városokban, de már a falvakban is. Ahol a lakosság, mint fogyasztó, s mint vállalkozó, az eddiginél lényegesen nagyobb szerepet kaphat a jövőben a szolgáltatások fejlesztésében: pénzt és munkát mobilizálhat erre a területre. Például azért, hogy megépülhessenek a szennyvízelvezető csatornák, hogy a településen kívülre kerülhessen a szemét. S még sorolhatnánk az éppen sor teendőket, keresgélhetnénk a lehetőségeket. Vannak.

Éppen ezért, nem szabad elhinni azt, hogy „nem olyan időköt élünk, amikor elég pénz jutna az infrastruktúra fejlesztésére”. Olyan időköt élünk, amikor ez elengedhetetlen: kisebb és nagyobb közösségi, gazdálkodói és népgazdasági szinten egyaránt. Az infrastruktúra, a szolgáltatások fejlesztése nélkül nem lehetséges sem a szerkezetváltás, sem a társadalompolitika reformja.

Szabó Magdolna

Vasútorvosi napok Szegeden

Több pénz, jobb ellátás

Tegnap, pénteken délelőtt kezdődött meg Szegeden a MÁV művelődési házában a vasútorvosi napok rendezvényesorozata. Az ünnepélyes megnyitót — ahol Lovász László, a szegedi vasútagazgatóság főigazgatója és Tajó Endre, az egészségügyi főosztály vezetője köszöntötte a megjelenteket — követő ülésen és szekcióüléseken a gondozásról, mint a komplex egészségügyi ellátás általános módszeréről, a rehabilitáció helyzetéről, lehetőségeiről, gondjairól, valamint a munka-egészségügyi vizsgálatok eredményeiről tanácskoztak. A 150 vasútorvos és a mintegy félszáz, más állami egészségügyi intézményből meghívott szakember két napot vitatta meg a magyar vasútegészségügy aktuális kérdéseit. Az országos konferencia előtt Veres László címzetes egyetemi tanár, igazgató főorvos tájékoztatta a sajtó képviselőit.

Sokak számára bizonyára közismert, hogy a magyar

vasútegészségügyben az orvosi ellátás magas színvonalú. Köszönhető e például értékű üzemorvosi rendszer kimagasló gyógyító-megelőző munkája annak, hogy a század elejétől épülő szervezeti keretekkel dolgozik, saját telefonhálózatot bír, és számíthat dolgozói önkéntes támogatására. A magyarországi vasutasok ugyanis fizetésük fél százalékát ajánlják fel egészségügyi szolgálatoknak, jelentős mértékben kiegészítve az államtól kapott támogatást. A dolgozók önkéntes anyagi támogatásából származó tetemes összeggel a vasútegészségügy valamennyi területét segítik: kezdve a közvetlen segélyektől a korszerű diagnosztikai és terápiás eszközökkel történő ellátáson át más egyéb fejlesztésekig. A dolgozói hozzájárulásnak köszönhetően nyílt többek között anyagi lehetőség a MÁV-kórház 50 millió forintos rekonstrukciójára és a dolgozók befizetett pénzének köszönhetően jut az alapellátás több millió forintos támogatására. Nem elhanyagolható tény a MÁV szolgálatában

álló egészségügyi dolgozók bére magasabb, mint a más helyütt dolgozó kollégáiké.

A vasútegészségügy intézményrendszerében teljes az integráció. A járóbeteg-ellátásban valamennyi orvosi szakág megtalálható. Kórházai, a vasutasok körében jellemző, speciális betegségekhez igazított osztályok működnek. Például említhető a budakeszi 800 ágyas kórház, ahol kardiológiai, ér- és mellkassebészeti, szanatóriumi, valamint rehabilitációs osztály van. Ez utóbbi az idegrendszeri bántalmak, valamint a neurológus megbetegedések utógondozására hívatott.

Annak ellenére, hogy a vasútegészségügyben az orvosi rehabilitáció terén igen sok problémával küszködnek.

A kétnapos tanácskozás egyik fő témája éppen a nagyszámú dolgozót érintő foglalkozási rehabilitáció számos problémájának megvitatása, a vasút és a vasutasok számára egyaránt megnyugtató megoldási lehetőségek keresése.

K. K.